

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR

A nukleáris energiatermelés helyzete és szerepe a jelenkori társadalomban

TÉMAVEZETŐ

Dr. Homonnay Zoltán
egyetemi tanár
ELTE TTK Kémia Intézet
Analitikai Kémia Tanszék

KÉSZÍTETTE

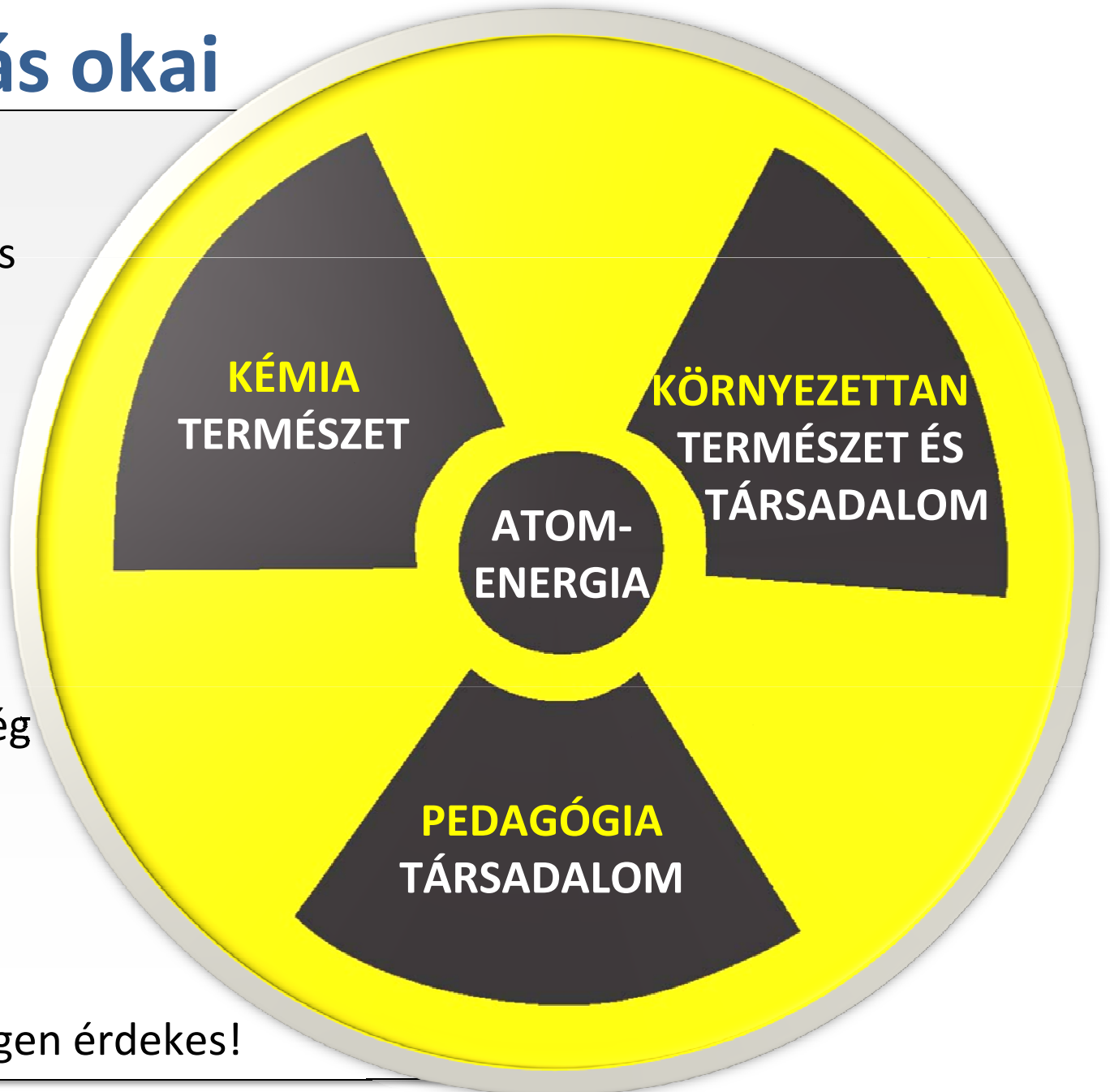
Rausch Péter
kémia-környezettan tanár szakos
egyetemi hallgató
ELTE TTK

A témaválasztás okai

komplex problémakör:

- természettudományos és társadalmi vonatkozások
- a pedagógiának jelentős szerepe van a kérdésben
- számos közhiedelem kering a témában
- a ilyen átfogó módon még nem tárgyalt
- aktuális kérdés
- Magyarország érintett

... és igen érdekes!

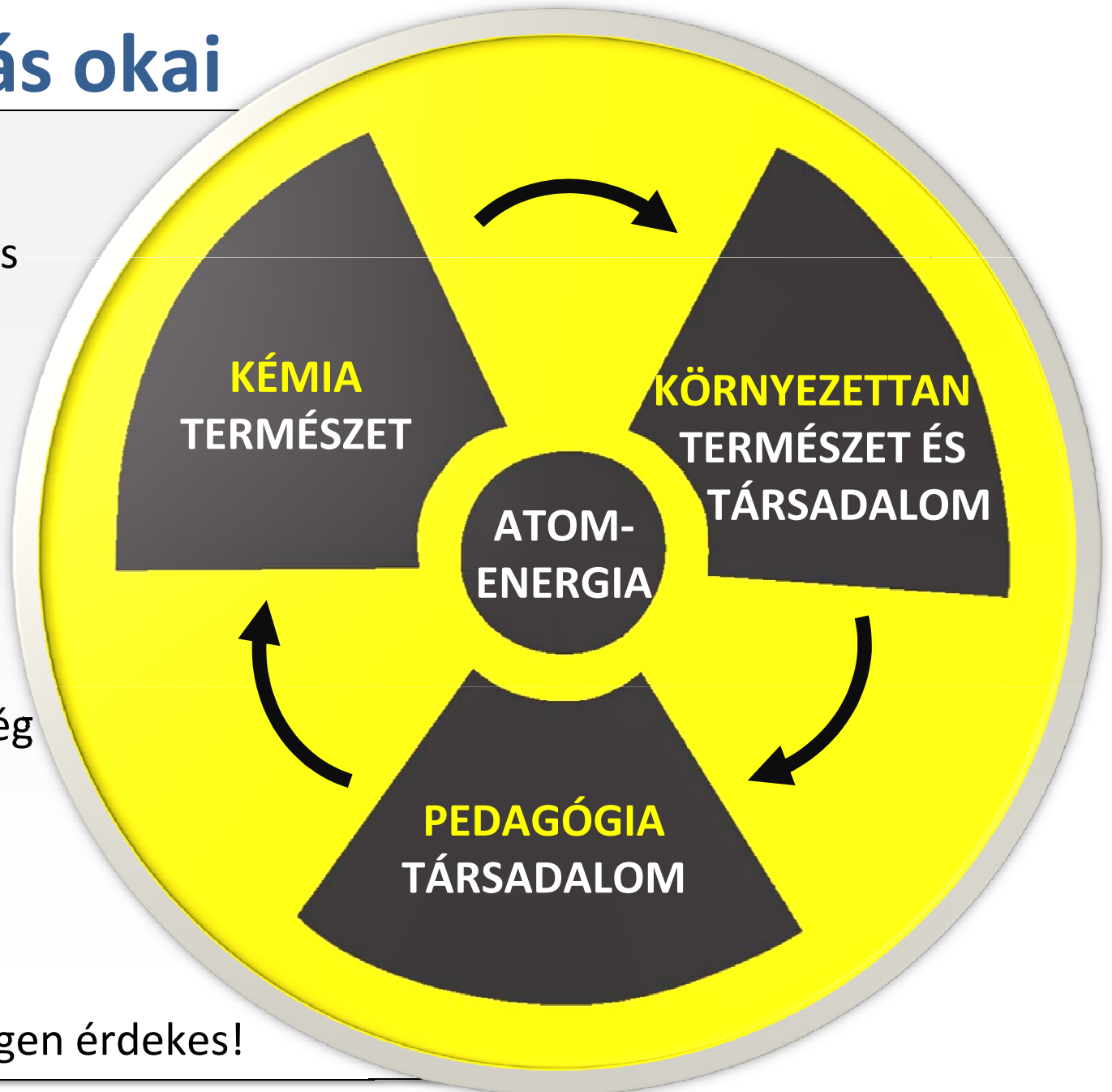

A témaválasztás okai

komplex problémakör:

- természettudományos és társadalmi vonatkozások
- a pedagógiának jelentős szerepe van a kérdésben
- számos közhiedelem kering a témában
- a ilyen átfogó módon még nem tárgyalt
- aktuális kérdés
- Magyarország érintett

... és igen érdekes!

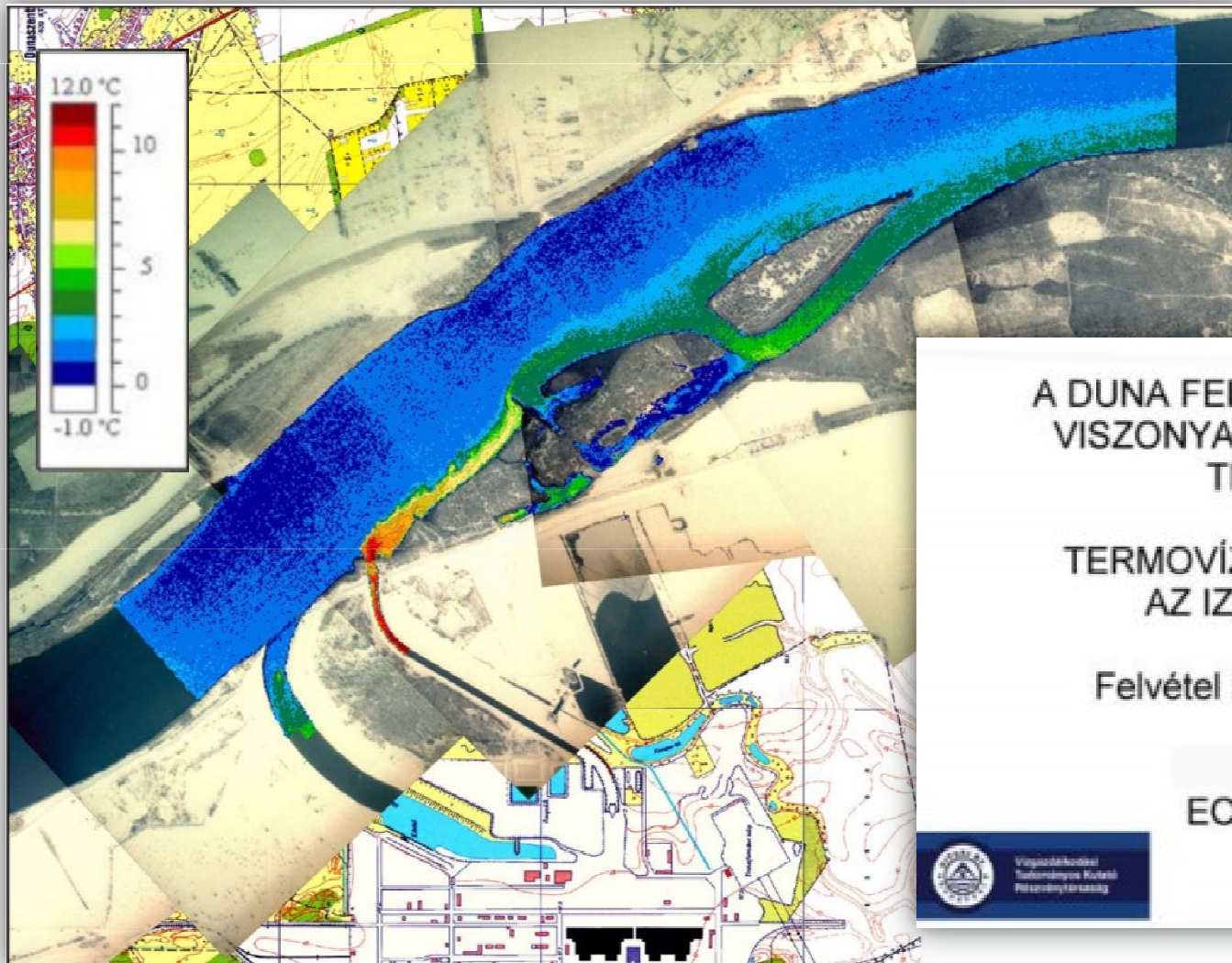
A szakdolgozat felépítése

Legfontosabb környezeti vonatkozások

- hőszennyezés jelentős, a fosszilis erőművekhez hasonlóan

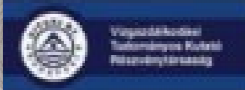

A DUNA FELSZÍNI VÍZHŐMÉRSÉKLET-
VIZSGONYAI A PAKSI ATOMERŐMŰ
TÉRSÉGÉBEN

TERMOVÍZIÓS LÉGIFELVÉTEL
AZ IZOTERMÁKKAL

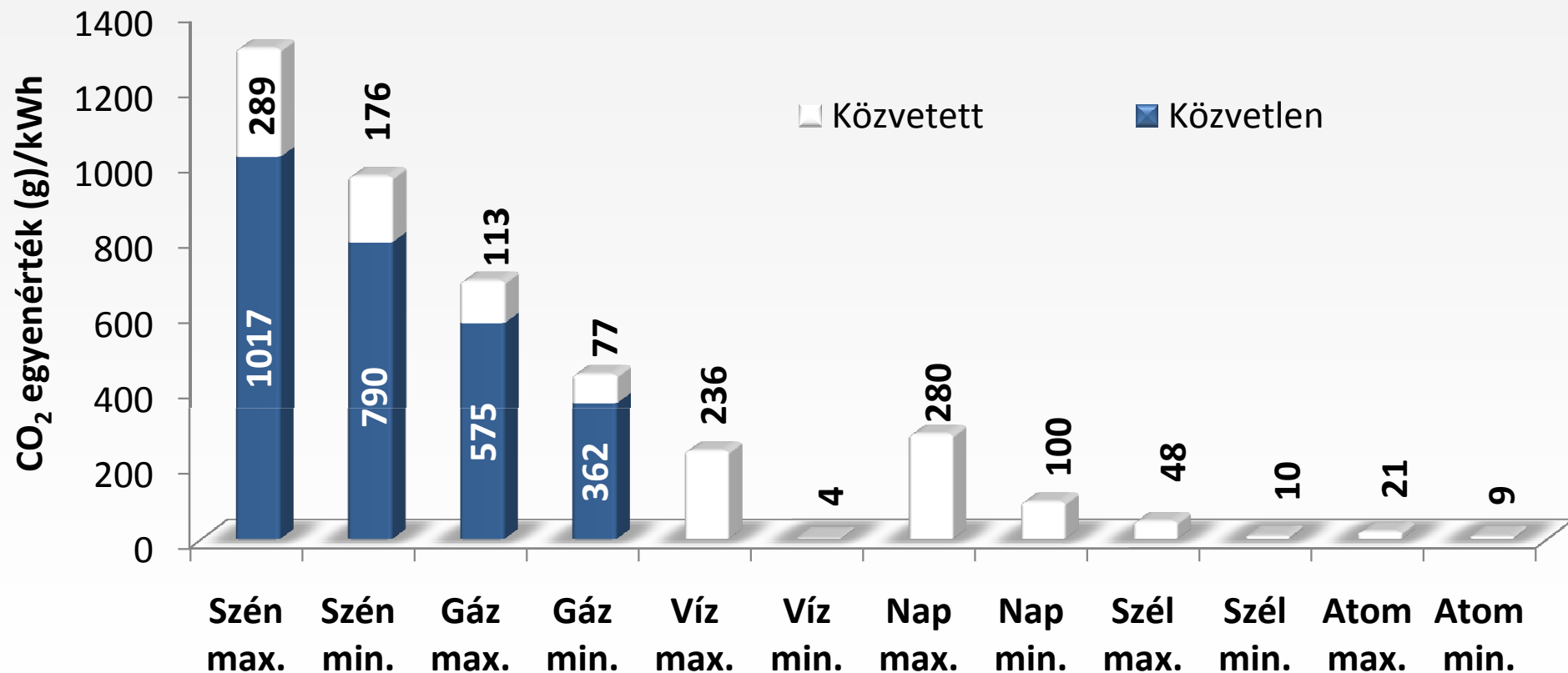
Felvétel ideje: 2003.február 13.

EOV vetület

Legfontosabb környezeti vonatkozások

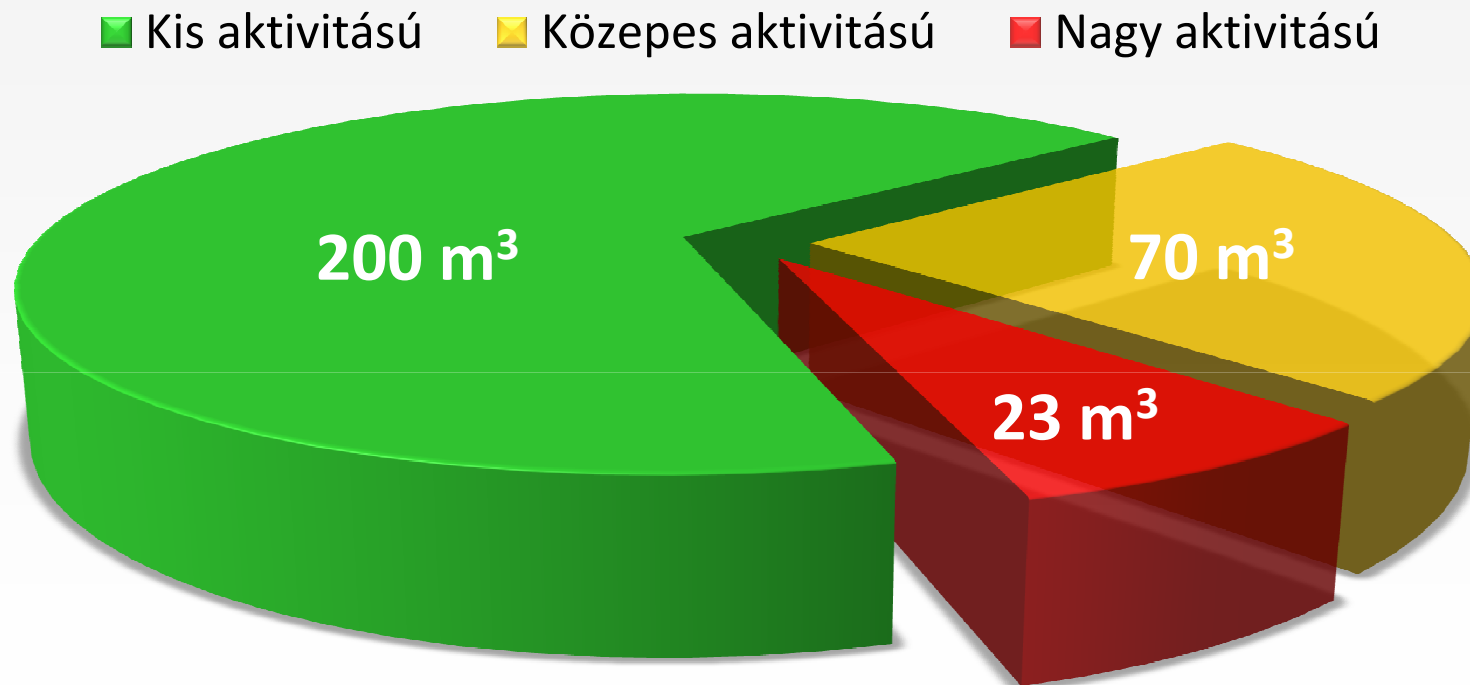
- üvegházhatású gázok – teljes életrciklusra vetítve is az egyik legkisebb a többi erőműtípussal egybevetve.

A különböző elektromos áramtermelő módok teljes életrciklusra vetített CO₂-dal egyenértékű kibocsájtásának összehasonlítása (IAEA, 2000)

Legfontosabb környezeti vonatkozások

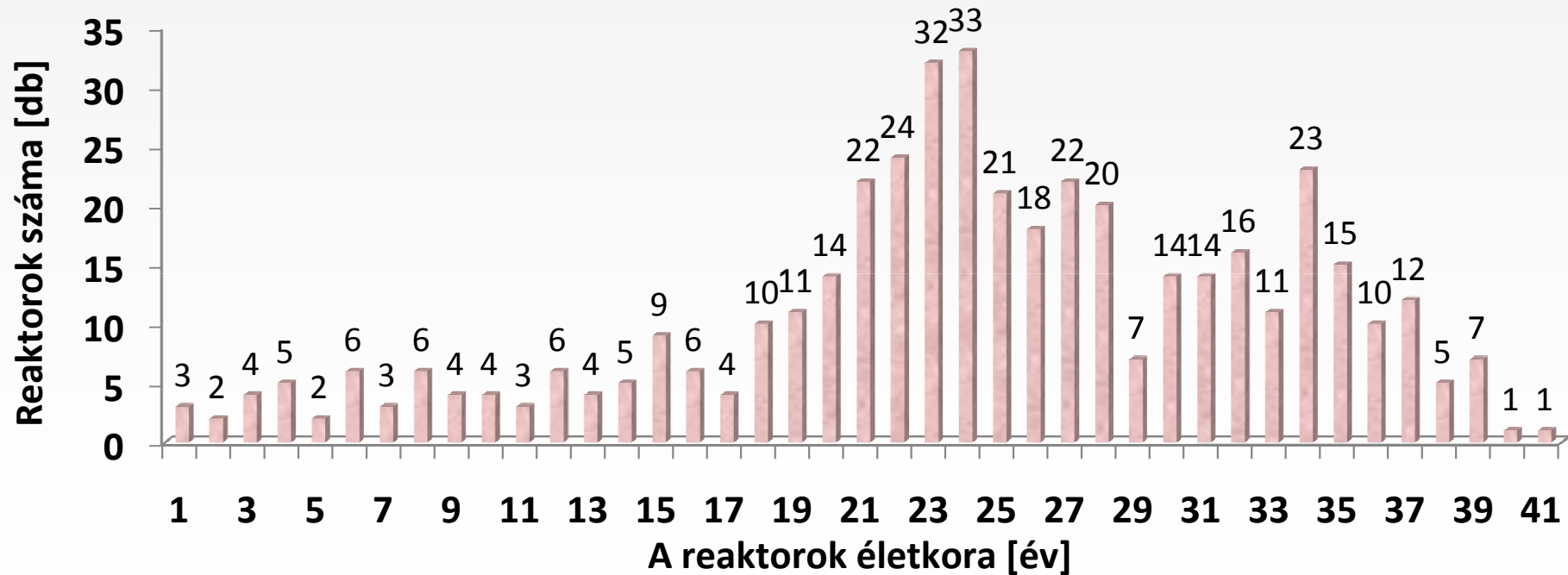
- radioaktív izotópok kibocsájtása üzemi körülmények között nagyon alacsony (2007-ben 52 nSv volt, ami 2 percnyi természetes háttérsugárzásnak felel meg)
- radioaktív hulladékok

Egy 1000MW teljesítményű reaktorban egy év alatt képződő radioaktív hulladékok megoszlása aktivitásuk szerint (World Nuclear Association, 2008)

A nukleáris energiatermelés szerepe

- jelenleg **436 reaktor** termel elektromos áramot **370 221 MW** teljesítménnyel
- primer energiatermelés **5,6-6,2%-**át adják (BP, 2008 ; IEA, 2008)
- a villamos energiatermelésből **14,8%** a részesedése
- előregedő erőműpark, átlagéletkor kb. 25 év

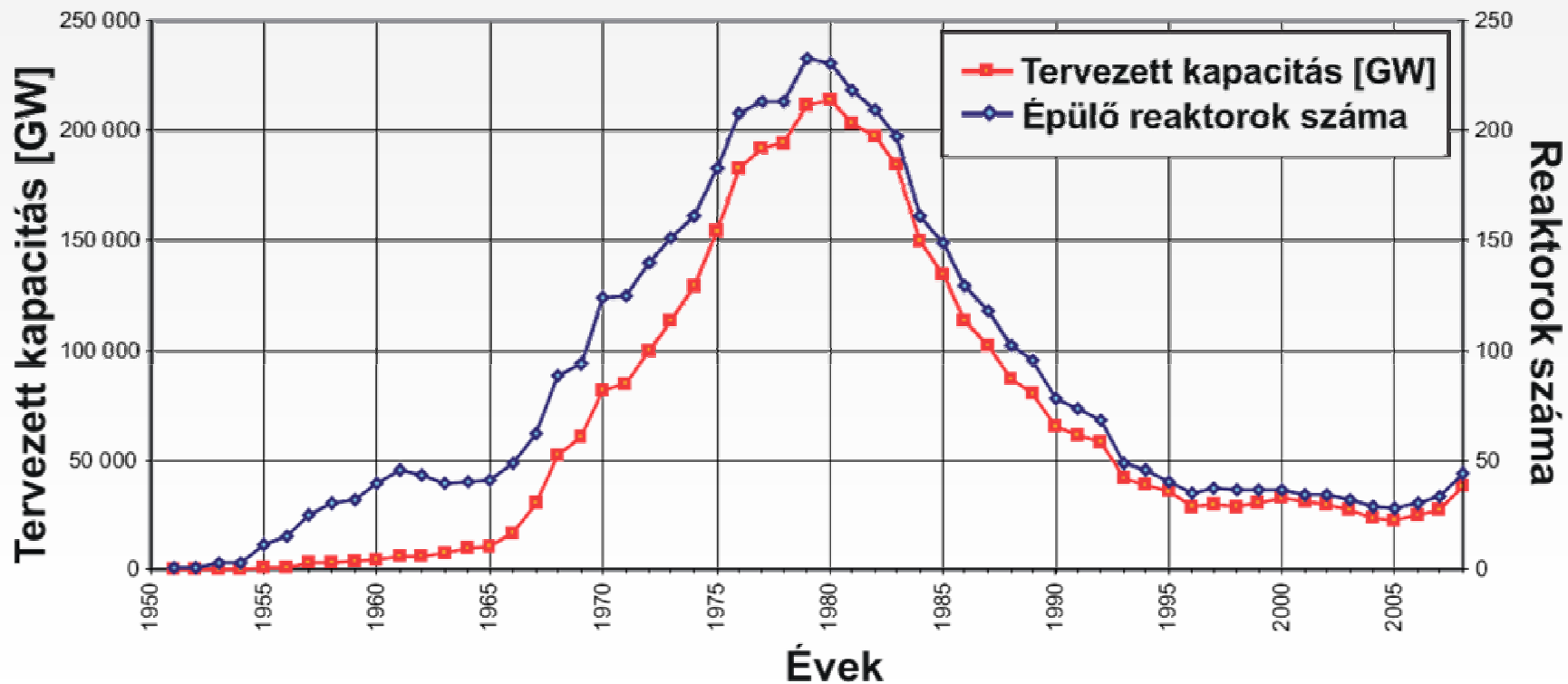

A világban működő atomreaktorok üzemelési ideje (életkora)

(első villamosenergia-hálózatra való csatlakozástól számítva) 2008 januárjában (IAEA, 2008)

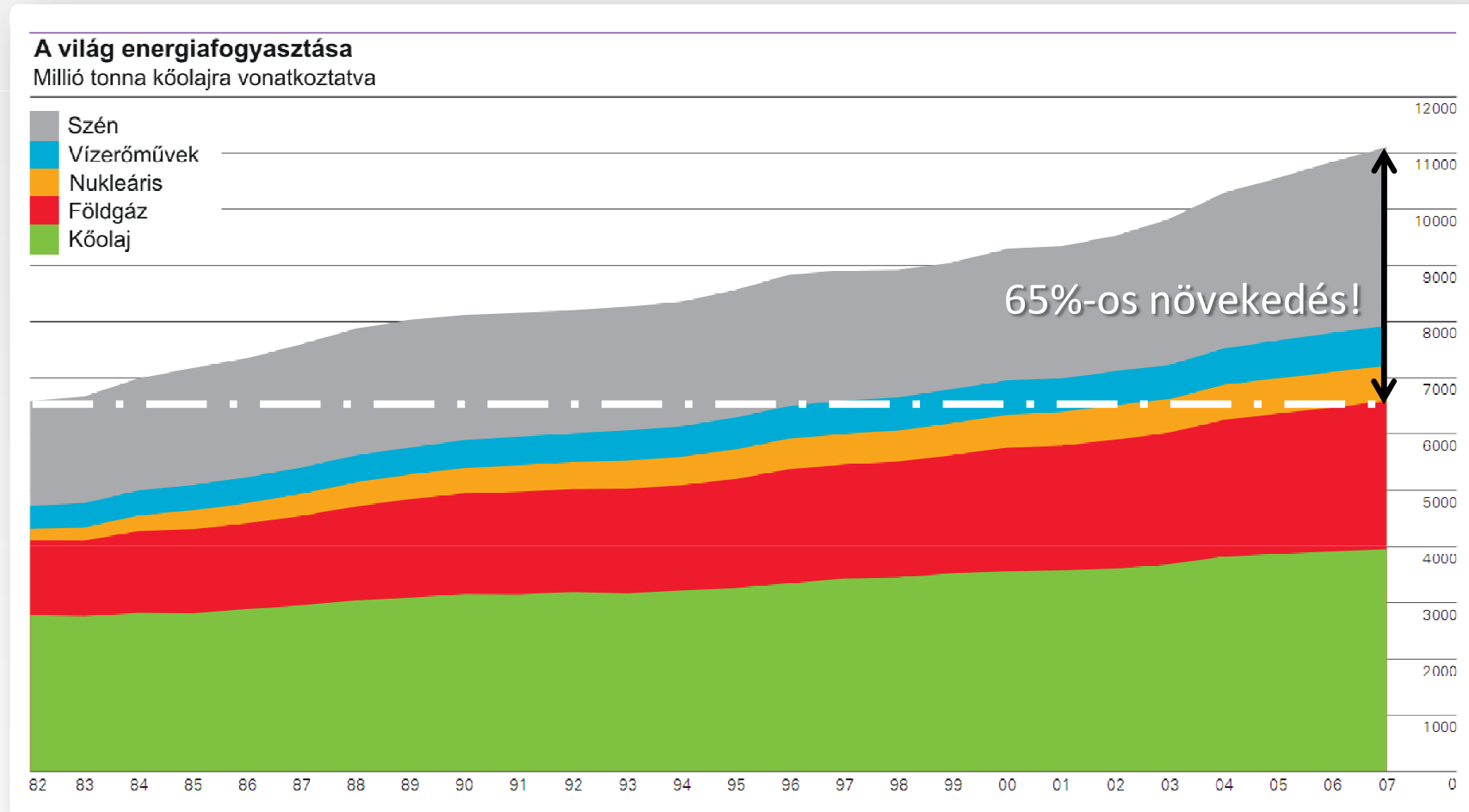
A nukleáris energiatermelés helyzete

- **5 reaktort** állítanak le idén véglegesen
- **122 reaktor 36 650 MW** kapacitását a közeljövőben állítják le
- jelenleg **45 reaktort** építenek, főként Távol-Keleten és Európában

*Az építés alatt álló reaktorok számának és elektromos teljesítményének alakulása
1951-2008 között (IAEA, 2008)*

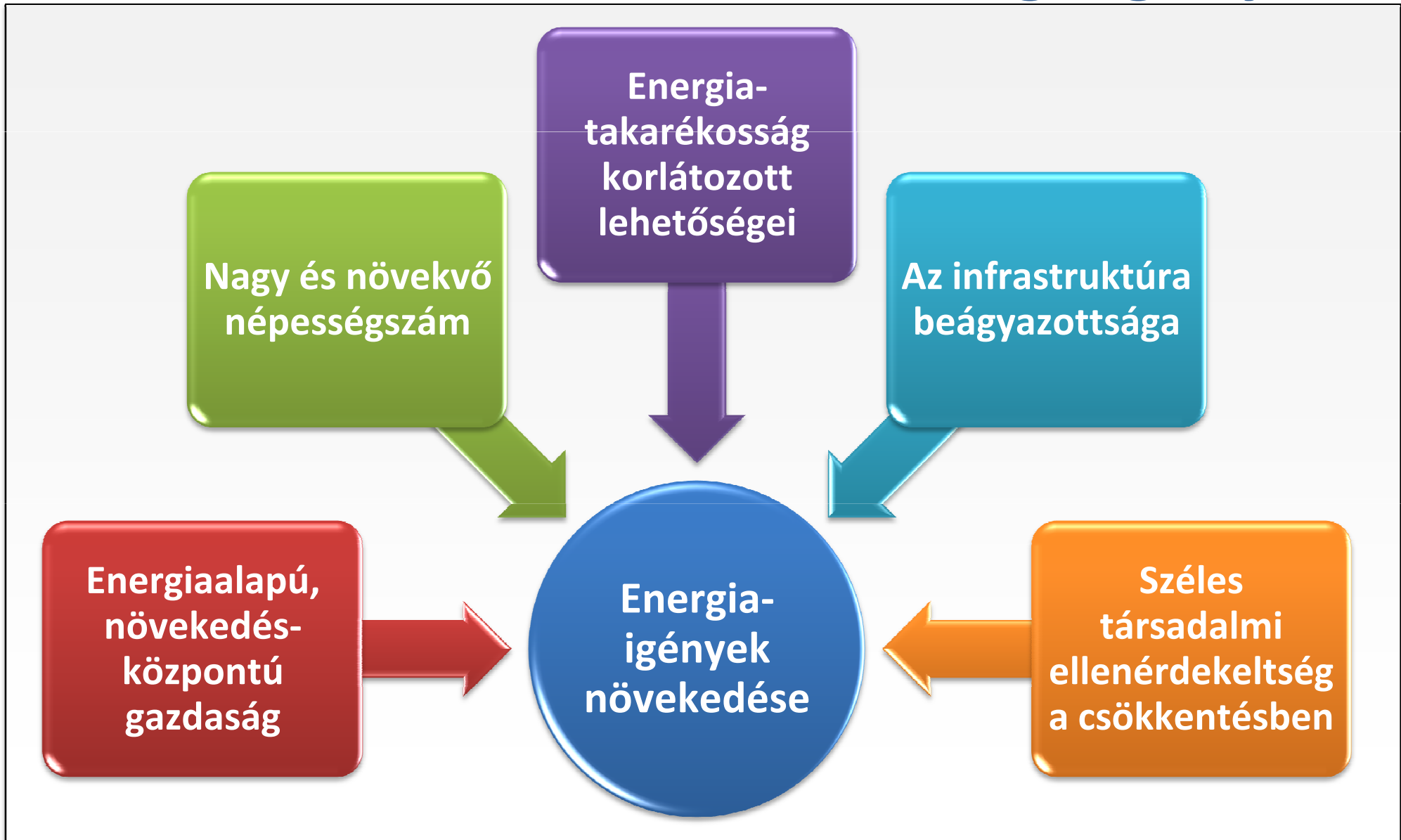
Az energiaigények alakulása

***A világ energiafogyasztásának alakulása az 1982-2007 közötti időszakban
(British Petroleum, 2008)***

Miért nem csökkenthető az energiaigény?

Miért van szükség atomerőművekre?

- Nagy mennyiségben, kis környezeti hatással képesek áramot termelni.
- Fosszilis tüzelőanyagok használata nagyobb környezeti kárral jár, illetve más területen (pl. vegyipar) is hasznosíthatók

Feketeszén	320 kg
Barnaszén	1 300 kg
Olaj	220 kg
Gáz	270 m ³
Víz (1 m magasról esve)	432 000 m ³
Napelem-terület	12 500 m ²
Természetes urán	22 g

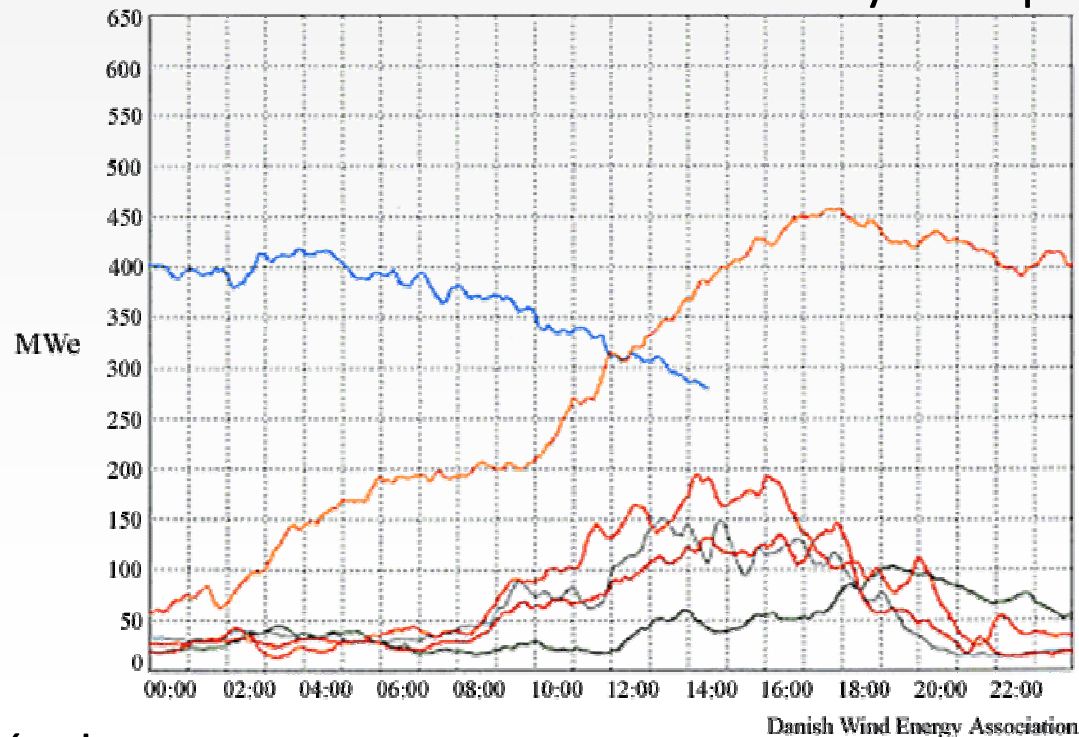
***1000 kWh előállításához szükséges mennyiségek
(Syed M. Qaim, 2000)***

- Energiadiverzifikáció igénye a biztonságosabb energia-ellátásért
- Energiafüggőség csökkentése (Magyarország!)

Miért van szükség atomerőművekre?

A megújulók egyelőre csak korlátozottan alkalmazhatók

- gyakran nem rendelkeznek kellő potenciállal
- sokszor energetikán kívüli területen jobban hasznosíthatók (pl. mezőgazdaság)
- kiszámíthatatlan termelésük van → rendszerszabályozási problémák

- gazdasági kérdések

Hátráltató tényezők

Gazdasági

- óriási tőkeigény <-> hitelválság
- alacsony energiaárak
- bonyolult engedélyeztetés, kivitelezés
- a liberalizált piacok a gyorsan megtérülő, olcsó beruházások mellett
- a nukleáris ipar korlátozott kapacitása

Társadalmi

- a csernobili katasztrófa árnyéka
- egyes helyeken szakemberhiány
- csökkenő társadalmi bizalom a természettudományok iránt
- egyes civil és antinukleáris szervezetek tevékenysége
- a természettudományok romló helyzete a közoktatásban
- politika (pl. Ausztria, Németország)

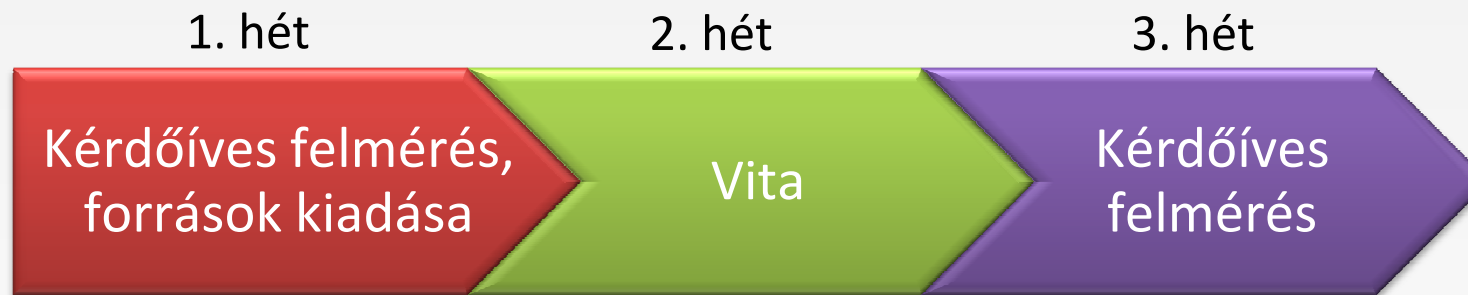
Kitörési lehetőségek

- **a fűtőanyagciklus zárása** (reprocesszálás, transzmutáció)
  - a hasadóanyagok gazdaságosabb használata
  - a hosszú felezési idejű és nagy aktivitású radioizotópok megsemmisítése, mennyiségük és tárolási idejük csökkentése
- a természetes urán csak kb. 80 évig elegendő, hasadóanyagot kell gyártani:
szaporítóreaktorok építése
- **kutatás-fejlesztés támogatása**
- a nagy aktivitású, hosszú felezési idejű radioaktív hulladéktárolás megoldása
- nyílt, biztonságos és átlátható működés
- őszinte, hiteles tájékoztatás
- közoktatás javítása, szakember-képzés elősegítése
- ismeretterjesztés, hiteles népszerűsítő kampány

Pedagógiai fejezet

- a kutatást a Petrik Lajos Vegyipari, Környezetvédelmi és Informatikai Szakközépiskolában végeztem

Menete

Eredmény

- a vita és a tanulók által begyűjtött új információ eredményeként egy-egy kivételtől eltekintve minden tekintetben nőtt a technológia támogatottsága.
- szignifikánsan kevesebben gondolták, hogy az atomenergia *kártékony!*
- szignifikánsan többen gondolták, hogy az atomenergia *zöld, nélkülözhetetlen és tiszta.*

Következtetés: nem kell propaganda, tényeken alapuló vita is eredményes!

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR

Köszönöm a figyelmüket!

Rausch Péter

E-mail: rexades@elte.hu